

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ
РЕАБІЛІТАЦІЇ**

	для студентів
Освітньої програми:	Психологія
Рівня вищої освіти:	першого (бакалаврського)
на здобуття освітнього ступеню:	бакалавр
за спеціальністю:	053 Психологія
галузі знань:	05 Соціальні та поведінкові науки

Рівне – 2020

Робоча програма: Основи соціально-психологічної реабілітації
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія

27 серпня 2020 р. ____ с.

Розробник: д.психол.наук, проф. Михальчук Н.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ доц. Михальчук Ю.О.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від «27» 08 2020 року № 1

Голова _____ доц. Хом'як О.А.

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

доц. Мороз О.І. _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 150/150 Кількість змістових модулів – 2	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибір за блоком	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		год. 26	год. 8
		Практичні, семінарські	
		год. 24	год. 6
		Самостійна робота	
		год. 100	136 год.
		Вид контролю 3-й семестр: іспит	

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціально-психологічна реабілітація» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Основною **метою** курсу “Соціально-психологічна реабілітація” є вирішення конкретних питань з підготовки теоретичного та практичного матеріалу щодо надання конкретної психологічної допомоги клієнтам. Так, здобувач вищої освіти, вивчаючи даний курс, спрямовує попередню теоретичну підготовку з психологічних дисциплін на подолання особистісних та групових проблем, конфліктності та когнітивного дисонансу з метою формування професійних терапевтичних вмінь, що позитивно впливає на оволодіння студентами прийомами соціально-психологічної реабілітації.

Під час лекційних, лабораторних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні психологи набувають таких **програмних компетентностей**:

ЗК (загальні компетентності), СК (спеціальні – фахові, предметні – компетентності).

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії,

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

СК12. Здійснювати практичну діяльність на волонтерських засадах

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Соціально-психологічна реабілітація», студенти повинні мати такі **програмні результати навчання**:

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно- комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги

- ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки
- ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.
- ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
- ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій
- ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
- ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога
- ПР19. Виявляти готовність до соціального служіння та соціальної відповідальності, роботі на волонтерських засадах.
- ПР20. Враховувати регіональну специфіку реабілітаційних центрів та громадських організацій, що працюють з дітьми з особливими освітніми потребами

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ в дисципліну «Соціально-психологічна реабілітація». Реабілітація хворих з патологіями та психічними розладами

Тема 1. Предмет та задачі курсу «Соціально-психологічна реабілітація»

1. Медична психологія як необхідна складова дисципліни «Соціально-психологічна реабілітація». Історія виникнення та розвитку медичної психології, методи дослідження.
2. Психологічні синдроми та їх врахування в реабілітаційній роботі.
3. Участь хворих в реабілітаційній роботі.

Література: основна (8; 12; 14; 25); допоміжна (5; 9; 10)

Тема 2. Психологічна реабілітація хворих з розладами свідомості.

1. Формування свідомості. Фізіологічні механізми свідомості.
2. Поняття про несвідоме.
3. Розлади свідомості.
4. Психологічна реабілітація хворих з розладами свідомості.

Література: основна (2; 4; 5; 15); допоміжна (1; 6; 12)

Тема 3. Психологічна реабілітація хворих з розладами інтелекту

1. Загальна характеристика інтелектуальних здібностей
2. Конвергентні здібності
3. Дивергентні здібності
4. Характеристика процесу навчання в умовах гуманізації сучасної середньої освіти
5. Пізнавальні стилі, їх психологічна характеристика
6. Психологічна реабілітація хворих з розладами інтелекту

Література: основна (1; 3; 13; 20); допоміжна (6; 9; 11; 13).

Тема 4. Психологічна реабілітація хворих з розладами здібностей до організації власної пізнавальної діяльності

1. Психологічна модель ментального досвіду
2. Особливості організації когнітивного досвіду

3. Особливості організації метакогнітивного досвіду
4. Особливості організації інтенціонального досвіду
5. Особливості психологічної реабілітації хворих з розладами здібностей до організації власної пізнавальної діяльності

Література: основна (2; 9; 16; 19); допоміжна (3; 4; 16).

Тема 5. Опис психологічного тренінгу самоосмислення індивідуальності з точки зору соціально-психологічної реабілітації

1. Філософсько-методологічне підґрунтя самоосмислення індивідуальності
2. Теоретико-методичні засади самоосмислення індивідуальності. Психологічний аналіз
3. Опис психологічного тренінгу самоосмислення індивідуальності з точки зору практики психологічної реабілітації

Література: основна (7; 22; 24; 26); допоміжна (2; 7; 14).

Тема 6. Неврози дітей, причини та наслідки. Психологічна реабілітація особистості з невротичними станами

1. Загальне поняття про невротичний стан
2. Проблема дитячих неврозів по А.І.Захарову
3. Запобігання виникнення неврозів

Література: основна (6; 10; 11; 18); допоміжна (17; 19).

Тема 7. Соціально-психологічна реабілітація осіб із преморбідним станом когнітивного дисонансу

1. Опис методик і стратегічних засобів розв'язання конфліктних ситуацій
 - а) Рационально-інтуїтивна модель оволодіння конфліктною ситуацією
 - б) Принципіальні переговори
2. Використання стратегій та методів з метою відпрацювання моделі поведінки в конфліктній ситуації під час участі в тренінгу з психологічної реабілітації
 - а) Адекватне сприйняття конфлікту
 - б) Відкрите та ефективне спілкування сторін, що конфліктують
 - в) Створення клімату взаємної довіри та співробітництва
 - г) Визначення сутності конфлікту
 - д) Відпрацювання взаємовигідних рішень шляхом переговорів

Література: основна (1; 2; 8; 21; 23); допоміжна (5; 7; 15; 18).

Тема 8. Проблеми адаптації. Стрес і стресостійкість. Соціально-психологічна реабілітація людей у стані стресу або дезадаптованих індивідів

1. Основні причини виникнення стресових ситуацій в житті. Проблеми адаптації
 - а) Організаційні фактори
 - б) Особистісні фактори
2. Стресове напруження
3. Засоби боротьби із стресами
4. Методи профілактики стресу. Стрес і стресостійкість
5. Соціально-психологічна реабілітація людей у стані стресу

Література: основна (1; 14; 19; 20); допоміжна (11; 13; 18).

Змістовий модуль 2. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб з інвалідизуючими захворюваннями

Тема 9. Соціально-психологічна реабілітація психічнохворих людей в умовах стаціонарного лікування

- 4.1. Системи догляду за хворими
- 4.2. Профілактичні заходи при госпіталізації

4.3. Особливості диференційованого догляду за психічнохворими

4.3.1. Догляд хворих при депресивному синдромі

4.3.2. Догляд хворих при маніакальному синдромі

4.3.3. Догляд хворих при дисфоричному синдромі

4.3.4. Догляд хворих при паморочному синдромі

4.3.5. Догляд хворих при аментивному синдромі

4.3.6. Догляд хворих при деліріозному синдромі

4.3.7. Догляд хворих при гострому маренні

4.3.8. Догляд хворих при кататонічному синдромі

4.3.9. Догляд хворих при психомоторному збудженні, слухових галюцинаціях та при різкому порушенні пам'яті

4.3.10. Особливості догляду за лежачими, тяжкохворими і вмираючими у психіатричному стаціонарі

4.4. Експериментальне дослідження основ реабілітаційної роботи психічнохворих у стаціонарі.

4.4.1. Методичні аспекти реабілітації психічнохворих у стаціонарі

4.4.2. Етапи реабілітації психічнохворих людей

Література: основна (8; 12; 14; 25); допоміжна (5; 9; 10)

Тема 10. Соціально-психологічні передумови виникнення та розвитку тютюнопаління серед школярів різних вікових груп

1. Проблема виникнення та розвитку тютюнопаління серед школярів різних вікових груп

1.1. Характеристика емоційної тривожності молодших школярів як однієї з причин виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей

1.2. Причини виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей підліткового віку

1.3. Помилки сімейного виховання, що призводять до виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей підліткового віку

1.4. Причини виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей старшого шкільного віку

2. Визначальні психологічні характеристики педагогічних впливів, спрямованих на запобігання, виникнення та розвиток тютюнопаління у дітей молодшого, підліткового та старшого шкільного віку

Література: основна (1; 2; 8; 21; 23; 26); допоміжна (5; 7; 15; 18).

Тема 11. Соціально-психологічна реабілітація спортсменів у тренувальній та змагальній діяльності

5.1. Особливості підготовки спортсменів у вищих навчальних закладах в сучасних умовах

5.2. Роль тренера у формуванні стресостійкості спортсменів в тренувальній та спортивній діяльності

5.3. Впровадження сучасних освітніх технологій з метою формування стійких психічних станів спортсменів у вищому навчальному закладі

5.4. Психологічні передумови професійного становлення готовності студентів до впровадження сучасних освітніх технологій у вищому навчальному закладі, що найбільшою мірою сприятимуть формуванню стійких психічних станів спортсменів в тренувальній та змагальній діяльності

Література: основна (2; 4; 5; 15); допоміжна (1; 6; 12).

Тема 12. Соціально-психологічна реабілітація осіб з інвалідизуючими захворюваннями.

1. Вивчення психологічних особливостей та динаміки особистісних змін у людей з обмеженими функціональними можливостями.

2. Модель психологічного супроводу осіб з інвалідизуючими захворюваннями згідно з різною нозологією й враховуючи індивідуальні особливості зазначеної категорії людей.

Література: основна (1; 3; 13; 20); допоміжна (6; 9; 11; 13).

Тема 13. Сучасні підходи до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями.

1. Правовий підхід
2. Соціально-середовищний підхід
3. Психологічний підхід
4. Суспільно-ідеологічний підхід
5. Промислово-економічний підхід
6. Анатоомо-функціональний підхід

Література: основна (1; 14; 19; 20); допоміжна (11; 13; 18).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Вступ в дисципліну «Соціально-психологічна реабілітація». Реабілітація хворих з патологіями та психічними розладами												
Тема 1. Предмет та задачі курсу «Соціально-психологічна реабілітація»	8	2				6	8					8
Тема 2. Психологічна реабілітація хворих з розладами свідомості	12	2	2			8	12	2				10
Тема 3. Психологічна реабілітація хворих з розладами інтелекту	12	2	2			8	12					12
Тема 4. Психологічна реабілітація хворих з розладами здібностей до організації власної пізнавальної діяльності	12	2	2			8	12	2				10
Тема 5. Опис психологічного тренінгу самоосмислення індивідуальності з точки зору соціально-психологічної реабілітації	12	2	2			8	12		2			10
Тема 6. Неврози дітей, причини та наслідки. Психологічна реабілітація особистості з невротичними станами	12	2	2			8	12		2			10

Тема 7. Соціально-психологічна реабілітація осіб із преморбідним станом когнітивного дисонансу	12	2	2			8	12					12
Тема 8. Проблеми адаптації. Стрес і стресостійкість. Соціально-психологічна реабілітація людей у стані стресу або дезадаптованих індивідів	12	2	2			8	12					12
Усього за I змістовим модулем	92	16	14			62	92	4	4			84
Змістовий модуль 2. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб з інвалідизуючими захворюваннями												
Тема 9. Соціально-психологічна реабілітація психічнохворих людей в умовах стаціонарного лікування	12	2	2			8	12	2				10
Тема 10. Соціально-психологічні передумови виникнення та розвитку тютюнопаління серед школярів різних вікових груп	12	2	2			8	12	2				10
Тема 11. Соціально-психологічна реабілітація спортсменів у тренувальній та змагальній діяльності	12	2	2			8	12					12
Тема 12. Соціально-психологічна реабілітація осіб з інвалідизуючими захворюваннями	12	2	2			8	12		2			10
Тема 13. Сучасні підходи до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями	10	2	2			6	10					10
Усього за II змістовим модулем	58	10	10			38	58	4	2			52
Всього годин	150	26	24			100	150	8	6			136

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціально-психологічний тренінг в реабілітаційній роботі 1. Робота тренінгових груп, корекційні можливості тренінга 2.Психологічна реабілітація хворих під час проведення тренінгів	2/
2	Корекційні можливості тренінгової роботи 1. Принципи роботи тренінгової групи під час тренінгу – корекції. 2.Психологічна реабілітація хворих та корекція їх пізнавальних процесі під час тренінга.	2/
3	Психотренінгові групи розвитку комунікативних навичок та вмінь. 1. Поняття комунікативних навичок та вмінь в психології. 2.Психологічна реабілітація хворих з розладами мовлення та розвиток їх комунікативних навичок та вмінь	2/
4	Гештальт-групи в соціально-психологічній реабілітації 1. Історичний опис методу гештальт-терапії. 2. Основні форми роботи гештальт-груп. 3.Принципи гештальт-корекції	2/
5	Тілесно-орієнтовані тренінги. 1. Метод тілесно-орієнтованої терапії для здійснення психологічної реабілітації хворих. 2.Рухові вправи тренінгу	2/2
6	Групові дискусії, як метод соціально-психологічної реабілітації. 1. Психологічний зміст понять "діалог", "дискусія". 2.Принципи організації ефективних дискусій з метою здійснення психологічної реабілітації	2/2
7	Використання методу навіювання в соціально-психологічній реабілітації 1. Характеристика методу навіювання. 2.Сугестивні методи для здійснення психологічної реабілітації хворих	2/
8	Соціально-психологічна реабілітація студентів з інвалідністю	2/
9	Соціально-психологічна реабілітація і її значення для інтеграції та реінтеграції інвалідів у суспільство	2/
10	Етапи соціально-психологічної реабілітації в сім'ях з дитиною зі шкідливими звичками	2/
11	Соціально-психологічна реабілітація дітей та дорослих у сім'ї з дитиною-інвалідом	2/
12	Розробка індивідуальної програми для реабілітації дитини-інваліда	2/2
Усього		24/6

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Соціально-психологічна реабілітація дітей, які проживають у неповній сім'ї	15/20
2	Соціально-психологічна дітей, батьки яких вживають психоактивні речовини	15/20
3	Соціально-психологічна реабілітація дітей з логоневрозом, їх адаптація до суспільного життя	15/20
4	Соціально-психологічна реабілітація осіб, які вживають психоактивні речовини	15/20
5	Соціально-психологічна реабілітація осіб з алкозалежністю	15/20
6	Соціально-психологічна реабілітація дітей з ДЦП	10/16
7	Соціально-психологічна реабілітація дітей з вадами зору та слуху	15/20
Разом		100/136

5.Завдання для опрацювання тем з дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Вступ в дисципліну «Соціально-психологічна реабілітація». Реабілітація хворих з патологіями та психічними розладами				
Тема 1. Предмет та задачі курсу «Соціально-психологічна реабілітація»	Вивчення лекційного матеріалу, огляд теоретичного матеріалу «Медична психологія як необхідна складова дисципліни "Соціально-психологічна реабілітація". Історія виникнення та розвитку медичної психології, методи дослідження»: а) психологічні синдроми та їх врахування в реабілітаційній роботі; б) участь хворих в реабілітаційній роботі	Експрес опитування, складання термінологічного словника за ключовими словами. Вправи для закріплення дефініцій та матеріалу з теми	основна (8; 12; 14; 25); допоміжна (5; 9; 10)	1

		Поясніть наукові дефініції, які використовуються у науковій літературі і практичній роботі соціальних працівників, психологів, соціальних педагогів: «синдром», «симптом», «реабілітація», «соціально- психологічна реабілітація», «регістр- синдроми», «люди з інвалідністю», «люди з обмеженнями життєдіяльності». В чому ментальна різниця вживання цих термінів? Які відтінки значень Ви бачите у вживанні кожного окремого терміну за контекстом?		
Тема 2. Психологічна реабілітація хворих з розладами свідомості	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Формування свідомості. Фізіологічні механізми свідомості». «Поняття про несвідоме. Розлади свідомості». «Психологічна реабілітація хворих з розладами свідомості».	Підготовка доповіді, тестів, есе «Вправи, які використовуються з метою соціально- психологічної реабілітації хворих з розладами свідомості» Підготовка до самостійної роботи на тему: «Розробка вправ та психотехнік для соціально- психологічної реабілітації хворих з розладами свідомості»	основна (2; 4; 5; 15); допоміжна (1; 6; 12)	1
Тема 3. Психологічна реабілітація хворих з	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка	Реферат «Пізнавальні стилі,	основна (1; 3; 13; 20);	1

розладами інтелекту.	до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Загальна характеристика інтелектуальних здібностей», «Конвергентні здібності», «Дивергентні здібності»	їх психологічна характеристика», підготовка до тестів, творча робота	допоміжна (6; 9; 11; 13)	
Тема 4. Психологічна реабілітація хворих з розладами здібностей до організації власної пізнавальної діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Психологічна модель ментального досвіду», «Особливості організації когнітивного досвіду», «Особливості організації метакогнітивного досвіду», «Особливості організації інтенціонального досвіду»	Реферат «Особливості психологічної реабілітації хворих з розладами здібностей до організації власної пізнавальної діяльності», розробка реабілітаційної програми для хворого з розладами здібностей до організації власної пізнавальної діяльності, підготовка до тестів, творча робота	основна (2; 9; 16; 19); допоміжна (3; 4; 16)	1
Тема 5. Опис психологічного тренінгу самоосмислення індивідуальності з точки зору соціально-психологічної реабілітації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Філософсько-методологічне підґрунтя самоосмислення індивідуальності», «Теоретико-методичні засади самоосмислення індивідуальності. Психологічний аналіз», «Опис психологічного тренінгу самоосмислення індивідуальності з точки зору практики»	Підготовка доповіді, тестів, есе «Вправи, які використовуються з метою соціально-психологічної реабілітації хворих з певними розладами когніцій, пізнавальної сфери особистості» Підготовка до самостійної роботи на тему: «Розробка авторських вправ та психотехнік для соціально-психологічної реабілітації хворих з певними розладами»	основна (7; 22; 24; 26); допоміжна (2; 7; 14)	2
Тема 6. Неврози дітей, причини та наслідки.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка	Підготовка доповіді, тестів,	основна (6; 10; 11; 18);	2

Психологічна реабілітація особистості з невротичними станами	до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Загальне поняття про невротичний стан», «Проблема дитячих неврозів», «Запобігання виникнення неврозів»	есе «Вправи, які використовуються з метою соціально-психологічної реабілітації дітей з невротичними розладами» Підготовка до самостійної роботи на тему: «Розробка авторських вправ та психотехнік для соціально-психологічної реабілітації дітей з невротичними розладами »	допоміжна (17; 19)	
Тема 7. Соціально-психологічна реабілітація осіб із преморбідним станом когнітивного дисонансу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Опис методик і стратегічних засобів розв'язання конфліктних ситуацій», «Використання стратегій та методів з метою відпрацювання моделі поведінки в конфліктній ситуації під час участі в тренінгу з психологічної реабілітації», «Визначення сутності конфлікту»	Підготовка доповіді, тестів, есе «Рационально-інтуїтивна модель оволодіння конфліктною ситуацією» Підготовка до самостійної роботи на тему: «Адекватне сприйняття конфлікту». Проведення тренінгових вправ «Принципальні переговори», «Відкрите та ефективне спілкування сторін, що конфліктують», «Створення клімату взаємної довіри та співробітництва», «Відпрацювання взаємовигідних рішень шляхом переговорів»	основна (1; 2; 8; 21; 23); допоміжна (5; 7; 15; 18)	2
Тема 8. Проблеми адаптації. Стрес і стресостійкість. Соціально-психологічна реабілітація людей у стані стресу або дезадаптованих індивідів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Проблеми адаптації», «Організаційні фактори, які спричиняють	Анотування основних джерел з теми, презентація. Підготовка доповіді, тестів, есе «Основні причини виникнення	основна (1; 14; 19; 20); допоміжна (11; 13; 18)	2

	проблеми дезадаптації», «Визначення особистісних факторів, які спричиняють проблеми дезадаптації», «Стрес і стресостійкість»	стресових ситуацій в житті». Проведення діагностики стресостійкості особистості за допомогою психодіагностичних методик, обробка отриманих результатів, їх аналіз. Підготовка до самостійної роботи на тему: «Методи профілактики стресу». Проведення тренінгових вправ «Соціально-психологічна реабілітація людей у стані стресу». Розробка авторських вправ з метою формування стресостійкості		
Змістовий модуль 2. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб з інвалідизуючими захворюваннями				
Тема 9. Соціально-психологічна реабілітація психічнохворих людей в умовах стаціонарного лікування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Системи догляду за хворими», «Профілактичні заходи при госпіталізації», «Особливості диференційованого догляду за психічнохворими», «Догляд хворих при депресивному синдромі», «Догляд хворих при маніакальному синдромі», «Догляд хворих при дисфоричному	Анотування основних джерел з теми, презентація. Підготовка доповіді, тестів, есе «Методичні аспекти реабілітації психічнохворих у стаціонарі». Розробка етапів реабілітації психічнохворих людей. Організація та проведення експериментального дослідження основ реабілітаційної роботи психічнохворих у стаціонарі	основна (8; 12; 14; 25); допоміжна (5; 9; 10)	1

	синдромі», «Догляд хворих при паморочному синдромі», «Догляд хворих при аментивному синдромі», «Догляд хворих при деліріозному синдромі», «Догляд хворих при гострому маренні», «Догляд хворих при кататонічному синдромі», «Догляд хворих при психомоторному збудженні, слухових галюцинаціях та при різкому порушенні пам'яті», «Особливості догляду за лежачими, тяжкохворими і вмираючими у психіатричному стаціонарі»			
Тема 10. Соціально-психологічні передумови виникнення та розвитку тютюнопаління серед школярів різних вікових груп	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Проблема виникнення та розвитку тютюнопаління серед школярів різних вікових груп», «Характеристика емоційної тривожності молодших школярів як однієї з причин виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей», «Причини виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей підліткового	Есе «Помилки сімейного виховання, що призводять до виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей підліткового віку», «Причини виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей старшого шкільного віку», тренувальні вправи з метою створення реабілітаційної програми для школярів зі шкідливими звичками. Створення програми визначальних психолого-педагогічних	основна (1; 2; 8; 21; 23; 26); допоміжна (5; 7; 15; 18)	1

	віку»	впливів, спрямованих на запобігання, виникнення та розвиток тютюнопаління у дітей молодшого, підліткового та старшого шкільного віку. Укладання терміноло-гічного словника		
Тема 11. Соціально-психологічна реабілітація спортсменів у тренувальній та змагальній діяльності	Вивчення ле кційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного ма теріалу «Особливості підготовки спортсменів у вищих навчальних закладах в сучасних умовах», «Роль тренера у формуванні стресостійкості спортсменів в тренувальній та спортивній діяльності»	Анотування основних джерел з теми, презентація. Підготовка доповіді, тестів, есе «Впровадження сучасних освітніх технологій з метою формування стійких психічних станів спортсменів у вищому навчальному закладі». Підготовка до виконання самостійної роботи «Психологічні передумови професійного становлення готовності студентів до впровадження сучасних освітніх технологій у вищому навчальному закладі, що найбільшою мірою сприяти-муть формуванню стійких психічних	основна (2; 4; 5; 15); допоміжна (1; 6; 12)	2

		станів спортсменів у тренувальній та змагальній діяльності»		
Тема 12. Соціально-психологічна реабілітація осіб з інвалідизуючими захворюваннями	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Модель психологічного супроводу осіб з інвалідизуючими захворюваннями згідно з різною нозологією й враховуючи індивідуальні особливості зазначеної категорії людей»	Конспект, укладання термінологічного словника, тестів з теми лекції, творчі мініатюра «Соціально-психологічна реабілітація інвалідів з цукровим діабетом». Есе «Рівні незадоволення потреб людей з обмеженими фізичними можливостями»	основна (1; 3; 13; 20); допоміжна (6; 9; 11; 13)	2
Тема 13. Сучасні підходи до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття, огляд теоретичного матеріалу «Правовий підхід до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями»	Есе «Психологічний підхід до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями», Експрес опитування	основна (1; 14; 19; 20); допоміжна (11; 13; 18)	2

6. Індивідуальні завдання

1. Прийоми розвитку уваги.
2. Прийоми розвитку сприймання.
3. Прийоми розвитку розумової діяльності.
4. Прийоми розвитку пам'яті.
5. Прийоми розвитку уяви і творчого мислення.

6. Використання літературних творів, поезії, легенд, крилатих висловів, бувальщин, фільмів з метою впливу на психологічну реальність особистості.
7. Складання формул довільного навіювання Кує як засобу самонастрою та оволодіння психоемоційним станом і поведінкою. Студенти зачитують знайдені для себе формули самонавіювання для оволодіння тим чи іншим психоемоційним станом. Оволодіння засобами саморегуляції та саморозвитку.
8. Засвоєння техніки аутогенного тренування.
9. Апробація різних дихальних вправ, вправ на розслаблення і тонізацію.
10. Оволодіння технікою візуалізації образу з психоемоційним вживанням в нього.
11. Використання психогімнастики, ритміки, танцю з корекційною метою. Програвання психогімнастичних вправ. Студенти пропонують тематику психогімнастичних та пантомімічних вправ, пояснюючи їх призначення та механізм дії. Найбільш цікаві вправи програються на занятті.
12. Використання гри в груповій корекційній роботі, її призначення та організація. Студенти пропонують ігри, які можна використовувати в груповій роботі з різною корекційною метою, пояснюючи механізм їх дії на психологічну реальність людини та груповий процес;
- б) групова дискусія як метод групової корекційної роботи. Студенти пропонують актуальні теми для групового обговорення;
- в) психомалюнок як метод групової корекційної роботи. Студенти пропонують тематику психомалюнків, пояснюючи їх призначення та механізм дії.
13. Апробація методів групової психокорекційної роботи:
 - а) групова дискусія (за проблемою, актуальною для більшості учасників групи);
 - б) психомалюнок (психотехніки малюнків у парі - розмовне малювання, спільне малювання та загальногрупових малюнків — додаткове малювання, колективне малювання);
 - в) вправи на отримання зворотнього зв'язку;
 - г) вправи на розвиток емпатії, міжособистісної довіри та підтримки (невербальна взаємодія).
14. «Аукціон ідей»: студенти пропонують різні методи психологічного впливу або психокорекційні техніки, вправи для розв'язання особистісних проблем, міжособистісних негараздів та конфліктів, подолання труднощів характеру і поведінки, саморегуляції психоемоційних станів та набуття навичок ефективного розв'язання різних життєвих ситуацій (домашнє завдання, самостійна підготовка з використанням усієї запропонованої літератури, а також пошуком додаткових джерел інформації). Найбільш цікаві психокорекційні методи (вправи, техніки) апробуються на занятті.

Форма контролю: опитування, проведення тренінгу, активна участь у груповій роботі, перевірка рефератів, експертне оцінювання дискусії, аналіз проектної роботи, творча робота, асоціативні завдання

5. Методи навчання і прийоми навчання

І. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота);
- за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;
- за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні (конкретизація), аналітичні, синтетичні — навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових

зв'язків;

- за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання

III. Контроль і самоконтроль, аналіз та оцінювання результатів навчання

Індивідуальне і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи

6. Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Перевірка індивідуальної роботи.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

Питання до іспиту з курсу «Соціально-психологічна реабілітація»

1. Реабілітація хворих з патологіями та психічними розладами
2. Предмет та задачі курсу «Соціально-психологічна реабілітація»
3. Медична психологія як необхідна складова дисципліни «Соціально-психологічна реабілітація».
4. Історія виникнення та розвитку медичної психології, методи дослідження.
5. Психологічні синдроми та їх врахування в реабілітаційній роботі.
6. Участь хворих в реабілітаційній роботі.
7. Психологічна реабілітація хворих з розладами свідомості.
8. Формування свідомості. Фізіологічні механізми свідомості.
9. Поняття про несвідоме.
10. Розлади свідомості.
11. Психологічна реабілітація хворих з розладами свідомості.
12. Психологічна реабілітація хворих з розладами інтелекту
13. Загальна характеристика інтелектуальних здібностей
14. Конвергентні здібності, їх актуалізація в реабілітаційній роботі
15. Дивергентні здібності, їх актуалізація в реабілітаційній роботі
16. Характеристика процесу навчання в умовах гуманізації сучасної середньої освіти
17. Пізнавальні стилі, їх психологічна характеристика, їхня роль для ефективної соціально-психологічної реабілітації
18. Психологічна реабілітація хворих з розладами інтелекту
19. Соціально-психологічна реабілітація хворих з розладами здібностей до організації власної пізнавальної діяльності
20. Психологічна модель ментального досвіду
21. Особливості організації когнітивного досвіду
22. Особливості організації метакогнітивного досвіду
23. Особливості організації інтенціонального досвіду
24. Особливості психологічної реабілітації хворих з розладами здібностей до організації власної пізнавальної діяльності
25. Опис психологічного тренінгу самоосмислення індивідуальності з точки зору соціально-психологічної реабілітації
26. Філософсько-методологічне підґрунтя самоосмислення індивідуальності

27. Теоретико-методичні засади самоосмислення індивідуальності. Психологічний аналіз
28. Опис психологічного тренінгу самоосмислення індивідуальності з точки зору практики психологічної реабілітації
29. Неврози дітей, причини та наслідки.
30. Психологічна реабілітація особистості з невротичними станами
31. Загальне поняття про невротичний стан
32. Проблема дитячих неврозів
33. Запобігання виникнення неврозів
34. Соціально-психологічна реабілітація осіб із преморбідним станом когнітивного дисонансу
35. Опис методик і стратегічних засобів розв'язання конфліктних ситуацій
36. Рационально-інтуїтивна модель оволодіння конфліктною ситуацією
37. Прийом принципальних переговорів, його роль у соціально-психологічній реабілітації
38. Використання стратегій та методів з метою відпрацювання моделі поведінки в конфліктній ситуації під час участі в тренінгу з психологічної реабілітації
39. Адекватне сприйняття конфлікту
40. Відкрите та ефективне спілкування сторін, що конфліктують
41. Створення клімату взаємної довіри та співробітництва
42. Визначення сутності конфлікту
43. Відпрацювання взаємовигідних рішень шляхом переговорів
44. Проблеми адаптації.
45. Стрес і стресостійкість.
46. Соціально-психологічна реабілітація людей у стані стресу або дезадаптованих індивідів
47. Основні причини виникнення стресових ситуацій в житті. Проблеми адаптації
48. Організаційні фактори виникнення стресових ситуацій в житті
49. Особистісні фактори виникнення стресових ситуацій в житті
50. Стресове напруження
51. Засоби боротьби із стресами
52. Методи профілактики стресу.
53. Стрес і стресостійкість
54. Соціально-психологічна реабілітація людей у стані стресу
55. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб з інвалідизуючими захворюваннями
56. Соціально-психологічна реабілітація психічнохворих людей в умовах стаціонарного лікування
57. Системи догляду за хворими
58. Профілактичні заходи при госпіталізації
59. Особливості диференційованого догляду за психічнохворими
60. Догляд хворих при депресивному синдромі
61. Догляд хворих при маніакальному синдромі
62. Догляд хворих при дисфоричному синдромі
63. Догляд хворих при паморочному синдромі
64. Догляд хворих при аментивному синдромі
65. Догляд хворих при деліріозному синдромі
66. Догляд хворих при гострому маренні
67. Догляд хворих при кататонічному синдромі
68. Догляд хворих при психомоторному збудженні, слухових галюцинаціях та при різкому порушенні пам'яті
69. Особливості догляду за лежачими, тяжкохворими і вмираючими у психіатричному стаціонарі
70. Проведення експериментального дослідження основ реабілітаційної роботи психічнохворих у стаціонарі.

71. Методичні аспекти реабілітації психічнохворих у стаціонарі
72. Етапи реабілітації психічнохворих людей
73. Соціально-психологічні передумови виникнення та розвитку тютюнопаління серед школярів різних вікових груп
74. Проблема виникнення та розвитку тютюнопаління серед школярів різних вікових груп
75. Характеристика емоційної тривожності молодших школярів як однієї з причин виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей
76. Причини виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей підліткового віку
77. Помилки сімейного виховання, що призводять до виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей підліткового віку
78. Причини виникнення та розвитку тютюнопаління у дітей старшого шкільного віку
79. Визначальні психологічні характеристики педагогічних впливів, спрямованих на запобігання, виникнення та розвиток тютюнопаління у дітей молодшого, підліткового та старшого шкільного віку
80. Соціально-психологічна реабілітація спортсменів у тренувальній та змагальній діяльності
81. Особливості підготовки спортсменів у вищих навчальних закладах в сучасних умовах
82. Роль тренера у формуванні стресостійкості спортсменів в тренувальній та спортивній діяльності
83. Впровадження сучасних освітніх технологій з метою формування стійких психічних станів спортсменів у вищому навчальному закладі
84. Психологічні передумови професійного становлення готовності студентів до впровадження сучасних освітніх технологій у вищому навчальному закладі, що найбільшою мірою сприятимуть формуванню стійких психічних станів спортсменів в тренувальній та змагальній діяльності
85. Соціально-психологічна реабілітація осіб з інвалідизуючими захворюваннями.
86. Вивчення психологічних особливостей та динаміки особистісних змін у людей з обмеженими функціональними можливостями.
87. Модель психологічного супроводу осіб з інвалідизуючими захворюваннями згідно з різною нозологією й враховуючи індивідуальні особливості зазначеної категорії людей.
88. Сучасні підходи до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями.
89. Правовий підхід до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями
90. Соціально-середовищний підхід до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями
91. Психологічний підхід до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями
92. Суспільно-ідеологічний підхід до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями
93. Промислово-економічний підхід до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями
94. Анатомо-функціональний підхід до вивчення і розв'язання проблем людей з обмеженими можливостями

Розподіл балів, які отримують студенти
Приклад для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль (іспит)	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1 T2	T3 T4	T5 T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13		
8	9	10	5	5	4	4	5	5	5	40	100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Роздатковий матеріал. Фотографії, малюнки.
3. Мультимедійні засоби. Презентації.

11. Рекомендована література

Основна

1. Михальчук Н.О., Поташнюк Р.З., Івашкевич Е.З. Основи психологічної реабілітації. Навчальний посібник для студентів Вузу. – Рівне: РДГУ, Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, РДГУ, 2006. – 192с. **Рек. МОН України як навч. посібник для студ. вищих навч. закладів та факультетів фізичного виховання і спорту, лист № 14/18.2-1000 від 06.05.2005р.**
2. Михальчук Н.О., Поташнюк Р.З. Особливості проведення психологічної реабілітації хворих з розладами свідомості. Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні: Зб. наук. праць Міжнародного університету "РЕГТ" імені академіка Степана Дем'янчука. – Рівне, 2003. – Вип.3. – Ч.2. – С. 132-141.
3. Михальчук Н.О., Носков В.І., Поташнюк Р.З. Психологічні особливості релаксації людей з депресивним станом. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-

- виховного процесу в школі та ВНЗ: Зб. наук. праць Міжнародного університету "РЕГГ" імені академіка Степана Дем'янчука. – Рівне, 2003. – Вип.4. – Ч.1. – С. 114-116.
4. Михальчук Н.О., Прищепа А.М., Зубченко В.В. Актуальні проблеми розвитку самоактуалізації та самореалізації особистості. Молодёжь и будущее / Материалы второй всеукраинской студенческой научно-практической конференции, г.Донецк, 14 апреля 2004 года. – Донецк, 2004. – 220-225.
 5. Михальчук Н.О. Формування професійної придатності майбутніх фахівців іноземних мов у контексті європейської інтеграції. Формування громадянського суспільства в контексті Європейської інтеграції: Зб. наук. праць "Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ". – Рівне, 2005. – Випуск 5. – С.340-344.
 6. Михальчук Н.А., Хупавцева Н.А. Гендерные особенности формирования межличностных отношений и самооценки детей и подростков. Личность и общество: проблемы философии, психологии и социологии // Материалы Международной научно-практической конференции (февраль, 2010г.). – Пенза: Приволжский Дом знаний, 2010. – С.259–261.
 7. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Організаційні основи догляду за психічнохворими в умовах стаціонарного лікування. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. праць "Наукові записки РДГУ" // Матеріали 2 Всеукраїнської науково-практичної конференції "Психологічна допомога особистості: сучасний стан та перспективи розвитку" (29–30 жовтня 2010 року). – Рівне, 2010. – Випуск 43. – С.63-67.
 8. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Психологічна реабілітація хворих з особистісними розладами. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне: РДГУ, МЕРУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2011. – 56 с.
 9. Михальчук Н.О., Хупавцева Н.О. Методичні аспекти реабілітації психічно хворих з інтелектуальними розладами в умовах стаціонарного лікування. Гуманітарний вісник державного вищого навчального закладу "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди": Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 25. – С. 398–403. Web of Science
 10. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Особливості корекції підліткових страхів психологом. Освітній простір. Глобальні, регіональні та інформаційні аспекти : науково-метод. журнал. – Чернівці : Наші книги, 2014. – № 1 (15). – С. 98–102.
 11. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Рольові методи корекції підліткових страхів психологом. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: зб. наук. пр. – № 2 (12). – Рівне: РВЦ МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2014. – С. 146–155.
 12. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Психологічна реабілітація хворих з розладами інтелекту. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне: РДГУ, МЕРУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2017. – 78 с.
 13. Михальчук Н.О. Psychological peculiarities of the organization of effective interpersonal interaction in children's social groups. Topical issues of future teachers training in Ukraine / [edited by Mariya Chepil, Oresta Karpenko, Joanna Konashevska]. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Sklodowskiej. – Lublin, 2018. – P. 98–109.
 14. Mykhalchuk N., Tabachnikov S., Pinchuk I., Kharchenko Ye., Osuhovskaya E., Mazhbits V., Chepurnaya A., Tovalovych T. World experience of criteria for providing prophylactic and therapeutic assistance to patients with a somatic profile who use psychoactive substances in the practice of a family doctor. Scientific and Information Bulletin : Academy of sciences of higher education of Ukraine. – № 2–3 (104–105), 2018. – С. 108–112.

15. Mykhalchuk N., Pinchuk I., Tabachnikov S., Kharchenko Ye., Osuhovskaya E., Tabachnikov O., Mazhbits V., Chepurnaya A., Salden V. Criteria of the diagnostics of the usage of psychoactive substances of patients with somatic disorders in the practice of family medicine. Scientific and Information Bulletin : Academy of sciences of higher education of Ukraine. № 1–2 (102–103), 2018. – P. 59–68.
16. Mykhalchuk N., Tabachnikov S., Osuhovskaya E., Kharchenko Ye. Psychoprevention system for educational psychoactivities substance use young persons. Науково-інформаційний вісник академії вищої освіти України. – № 2–3 (104–105), 2018. – С. 113–124.
17. Mykhalchuk N., Tabachnikov S., Kharchenko Ye. Empirical research of the structure of professional reflection of teachers. Архів психіатрії : Наук.-пр. журнал. Т. 24, №2 (93) '2018. – С. 111–116. <https://doi.org/10.37822/2410-7484.2018.24.2.111-115>.
18. Mykhalchuk N., Tabachnikov S., Pinchuk I., Kharchenko Ye., Osuhovskaya E., Tabachnikov O., Mazhbits V., Chepurnaya A., Salden V., Tovalovych T. Psychological, clinical and instrumental-laboratory methods for the diagnosis of the usage of psychoactive substances by somatic patients in the practice of family medicine. Архів психіатрії : Наук.-пр. журнал. Т. 24, № 4 (95) '2018. – С. 229–234. DOI: <https://doi.org/10.37822/2410-7484.2018.24.4.229-234>
19. Михальчук Н.О., Табачников С.І., Харченко Є.М. Психокорекційна та психо-профілактична допомога хворим із соматичною патологією внаслідок вживання психоактивних речовин в практиці сімейної медицини. Науково-інформаційний вісник Національної академії вищої освіти України. – № 1-2 (106–107), 2019. – С. 41–47.
20. Михальчук Н., Пінчук І., Харченко Є., Чепурна А. Критерії діагностики та лікувальної допомоги соматично хворим, які вживають психоактивні речовини в практиці сімейної медицини. Науково-інформаційний вісник Національної академії вищої освіти України. – № 1-2 (106–107), 2019. – С. 47–54.
21. Михальчук Н.О., Примачок Л.Л. Peculiarities of correction of psychomotor disorders of patients after ischemic stroke. Особистість у просторі молодіжної субкультури: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 березня 2019 р.). – Рівне: РДГУ, 2019. – С. 54-59.
22. Михальчук Н.О., Примачок Л.Л. Психологічні особливості корекції психомоторних розладів у хворих із ішемічним інсультом. Психологія: реальність і перспективи: зб. наук. праць Рівненського державного гуманітарного ун-ту. – Вип. 12. – 2019. – С. 172–179.
23. Михальчук Н.О., Примачок Л.Л. Психологічні принципи формування компенсаторних реакцій пацієнта у випадку проведення фізичної реабілітації хворих з ішемічним інсультом. Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – 2019. – Том X: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. – Вип. 33. – С. 103-117.
24. Михальчук Н.О., Примачок Л.Л. Психологічні особливості корекції психомоторних розладів у хворих із ішемічним інсультом. Психологія: реальність і перспективи: зб. наук. праць Рівненського державного гуманітарного ун-ту. – Вип. 12. – 2019. – С. 172–179.
25. Михальчук Н.О., Табачников С.І., Харченко Є.М., Осуховська О.С., Чепурна А.М., Салдень В.І. Освітня програма курсів інформації та стажування за темою «Первинна медична допомога в загальній практиці сімейної медицини пацієнтам, які вживають психоактивні речовини. Вісник невідкладної і відновної медицини. Т. 20, № 1, 2019. – С. 72–77.
26. Mykhalchuk N., Tabachnikov S., Pinchuk I., Kharchenko Ye., Chepurnaya A., Zdoryk I. Criteria for diagnostics and treatment of somatic patients who use psychoactive substances in the practice of family medicine. Архів психіатрії : Наук.-пр. журнал. Т.

Додаткова

1. Михальчук Н.А., Ложкин Г.В., Носков В.И., Кальянов А.В., Ковальчук В.И., Гринь А.Р. Гендерная психология. Навчально-методичний посібник для студентів Вузу – Донецьк: ДПУ, 2004. – 144 с.
2. Mykhalchuk Nataliia, Onufriieva Liana Psycholinguistic features of representation of emotions by the concept of “Fear”. *Проблеми сучасної психології: Зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2020, 48, 206–227. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута». (Index Copernicus).*
3. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е. Психосоматичні наслідки пандемії COVID-19 в Україні та світі. *Науково-інформаційний вісник Національної академії вищої освіти України. – № 1-2 (110–111), 2020. – С. 86–98.*
4. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З., Чала Ю.М. Когнітивна психологія. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне : МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2018. – 108 с. Затверджено редакційно-видавничою радою МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука, протокол № 5 від 14.05.18 р.
5. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З., Чала Ю.М. Психосемантика свідомості. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне : МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2018. – 148 с. Затверджено редакційно-видавничою радою МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука, протокол № 10 від 16.10.18 р.
6. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З., Івашкевич Е.Е. Основи соціально-психологічної реабілітації. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне : МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2020. – 186 с.
7. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З., Івашкевич Е.Е. Фізична реабілітація в психіатрії. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Рівне : МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2020. – 214 с.
8. Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е. Анкети визначення успішності професійної діяльності лікарів. Рівне: РДГУ. 76 с.
9. Всемирная организация здравоохранения. Глобальная стратегия сокращения вредного употребления алкоголя. – ВОЗ, 2010. – 48 с.
10. Документационный центр ВОЗ. Первичная медико-санитарная помощь сегодня актуальнее, чем когда-либо. Доклад о состоянии здравоохранения в мире, 2008 г. – Женева, 2008. – С.1-125.
11. Про затвердження Загальнодержавної програми «Здоров'я-2020: український вимір» / [Проект Закону України] / Електронний ресурс / Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/Pro_20120316_1.html#2
12. Пінчук І. Я. Наркологія в Україні: зручне міфотворення та невблаганні цифри. – Національна програма охорони психічного здоров'я. Важливі кроки на шляху перетворення. – Київ. 2017. – С. 85-88.
13. Пінчук І. Я. Аналіз системи охорони психічного здоров'я країн – членів Європейського Союзу та України / І. Я. Пінчук, Н. М. Степанова, О. В. Колодежний, І. Ф. Здорик // Архів психіатрії. – 2016. – Т. 22, № 2 (85). – С. 28-39.
14. Сосін І. К., Чуєв Ю. Ф. Наркологія // Харків. – 2015. – С. 620
15. Сосін І. К. О наркологической ситуации в Украине / И. К. Сосин, Ю. Ф. Чуев // Український вісник психоневрології. – 2010. – Т. 18, вип. 3 (64). – С. 174.
16. Критерії надання профілактичної і лікувальної допомоги пацієнтам з психічними і поведінковими порушеннями внаслідок вживання психоактивних речовин в

- практиці сімейної медицини / І. Я. Пінчук, С. І. Табачников, Є. М. Харченко та ін. // Методичний посібник. – Київ, 2018. 38 с.
17. Метод комплексной оценки аддиктивного статуса индивида и популяции с помощью системы AUDIT-подобных тестов / И. В. Линский, А. И. Минко, А. Ф. Артемчук и др. // Вісник психіатрії та психофармакотерапії. – 2009. – № 2 (16). – С. 56-70.
18. Медико-социологические аспекты характеристики токсикоманий у лиц подросткового и молодого возраста / С.И. Табачников, Е.Н. Харченко, Г. А. Приб [и др.] // Архів психіатрії. – 2011. – Т. 17, № 3 (66). – С. 61–66.
19. International standards for the Treatment of Drug Use Disorders // Co-Editors : Andrew Thomas McLellan, PhD, Igor Koutsenok, MD, Vladimir Poznyak, MD, Gilberto Gerra, MD. – N.-Y, March, 2017. – 90 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- Про затвердження Загальнодержавної програми «Здоров'я-2020: український вимір» / [Проект Закону України] / Електронний ресурс / Режим доступа: http://moz.gov.ua/ua/portal/Pro_20120316_1.html#2
- Конвенція про права дитини // Права людини в Україні. Інформаційно-аналітичний бюлетень Українсько-Американського Бюро захисту прав людини : Вип. 18. – К., 1996–1997.
- Кірсен А., Роксейн К. “Освіта та культура демократії”. Переклад з англ. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2001. – 152 с. Всеукраїнський фонд „Крок за кроком”, 2001. – 72 с.
- “Стандартні правила щодо урівняння можливостей інвалідів: прийняті Генеральною Асамблеєю ООН на 48 сесії 20.12.1993р.(резолуція 48/96)”. – Львів : Т-во “Надія”, 1998р. – 132 с.
- Arabi, Y.M., Balkhy, H.H., Hayden, F.G., Bouchama, A., Luke, T., Baillie, J.K., Al-Omari, A., Hajeer, A.H., Senga, M., Denison, M.R., Nguyen-Van-Tam, J.S., Shindo, N., Bermingham, A., Chappell, J.D., Van Kerkhove, M.D. & Fowler, R.A. (2017). Middle East respiratory syndrome. *New England Journal of Medicine*, 376 (6): 584–94. Doi: 10.1056/NEJMSr1408795.
- Bai, Y., Yao, L., Wei, T., Tian, F., Jin, Dong-Yan, Chen, L. & Wang, M. (2020). Presumed Asymptomatic Carrier Transmission of COVID-19. *JAMA-Journal of the American Medical Association*, 323 (14): 1406–1407. DOI: 10.1001/jama.2020.2565.
- Chan, J.W.M., Ng, C.K. & Chan, Y.H. (2003). Short term outcome and risk factors for adverse clinical outcomes in adults with severe acute respiratory syndrome (SARS). *Thorax*, 58: 686–89.
- Chenguang, S., Zhaoqin, W., Fang, Z., Yang, Y., Jinxiu, Li, Jing, Y., Fuxiang, W., Delin, Li, Minghui, Y., Li, X., Jinli, W., Haixia, X., Yan, Y., Jiuxin, Qu., Ling, Q., Li, Ch., Zhixiang, Xu, Ling, P., Yanjie, Li, Haixia, Zh., Feng, Ch., Kun, H., Yujing, J., Dongjing, Liu, Zheng, Zh., Yingxia, Liu & Lei, Liu (2020). Treatment of 5 Critically Ill Patients With COVID-19 With Convalescent Plasma. *JAMA-Journal of the American Medical Association*, 323 (16): 1582–1589. DOI: 10.1001/jama.2020.4783.
- Chen, N., Zhou, M. & Dong, X. (2020). Epidemiological and clinical characteristics of 99 cases of 2019 novel coronavirus pneumonia in Wuhan, China: a descriptive study. *The Lancet*, 395: 507–13. DOI: 10/1016/S0140-6736(20)30211-7.
- Choi, K.W., Chau, T.N., Tsang, O., Tso, E., Chiu, M.C., Tong, W.L., Lee, Po O., Ng, Tak K., Wai, Fu Ng, Lee, Kam Ch., Lam, W., Yu, Wai Ch., Lai, Jak Y., Lai & Sik T. (2003). Outcomes and prognostic factors in 267 patients with severe acute respiratory syndrome

- in Hong Kong. *Ann Intern Med*, 139: 715–23. DOI: 10.7326/0003-4819-139-9-200311040-00005.
- de Wit, E., van Doremalen, N., Falzarano, D. & Munster, Vincent J. (2016). SARS and MERS: recent insights into emerging coronaviruses. *Nature reviews microbiology*, 14 (8): 523–534. DOI: 10.1038/nrmicro.2016.81.
- Edwards, F., Lee, H. & Esposito, M. (2019). Risk of being killed by police use of force in the United States by age, race-ethnicity, and sex. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 116 (34): 16793–16798. DOI: 10.1073/pnas.1821204116.
- Epstein, R., Blake, J.J. & González, T. (2017). Girlhood interrupted: the erasure of black girls' childhood. Washington, DC: Georgetown Law Center on Poverty and Inequality. URL: <https://www.law.georgetown.edu/poverty-inequality-center/wp-content/uploads/sites/14/2017/08/girlhood-interrupted.pdf.tab>.
- Gorbalenya, A.E., Baker, S.C. & Baric, R.S. (2020). Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus: the species and its viruses – a statement of the Coronavirus Study Group. *BioRxiv*. Published online Feb 11. DOI: 10.1101/2020.02.07.937862 (preprint).
- Hardeman, Rachel R., Medina, Eduardo M. & Kozhimannil, Katy B. (2016). Structural Racism and Supporting Black Lives – The Role of Health Professionals. *New England Journal of Medicine*, 375 (22): 2113–2115. DOI: 10.1056/NEJMp1609535.
- Hayden, F.G., Farrar, J. & Peiris, J.S. (2014). Towards improving clinical management of Middle East respiratory syndrome coronavirus infection. *Lancet Infect Dis.*, 14(7): 544–546. Doi: 10.1016/S1473-3099(14)70793-5.
- Holshue, Michelle L., DeBolt, C., Lindquist, S., Lofy, Kathy H., Wiesman, J., Bruce, H., Spitters, Ch., Ericson, K., Wilkerson, S. & Tural, A. (2020). First Case of 2019 Novel Coronavirus in the United States. *New England Journal of Medicine*, 382 (10): 929–936. DOI: 10.1056/NEJMoa2001191.
- Huang, C., Wang, Y. & Li, X. (2020). Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *The Lancet*, 395: 497–506.
- Kalil, A.C., Metersky, M.L. & Klompas, M. (2016). Management of adults with hospital-acquired and ventilator-associated pneumonia: 2016 clinical practice guidelines by the Infectious Diseases Society of America and the American Thoracic Society. *Clin Infect Dis*, 63: 61–111.
- Khwaja, A. (2012). KDIGO clinical practice guidelines for acute kidney injury. *Nephron Clin Pract*, 120: 179–84.
- Kimball, A., Hatfield, Kelly M., Arons, M., James, A., Taylor, J., Spicer, K., Bardossy, Ana C., Oakley, Lisa P., Tanwar, S. & Chisty, Z. (2020). Asymptomatic and Presymptomatic SARS-CoV-2 Infections in Residents of a Long-Term Care Skilled Nursing Facility – King County, Washington, March 2020. *MMWR-Morbidity and Mortality weekly report*, 69(13): 377–381. DOI: 10.15585/mmwr.mm6913e1.
- Lane, H. Clifford, Marston, Hilary D. & Fauci, Anthony S. (2016). Conducting clinical trials in outbreak settings: Points to consider. *Clinical trials*, 13 (1): 92–95. DOI: 10.1177/1740774515618198.
- Li, Q., Guan, X., Wu, P., Wang, X., Zhou, L., Tong, Y., Ren, R., Leung, Kathy S.M., Lau, Eric H.Y. & Wong, Jessica Y. (2020). Early Transmission Dynamics in Wuhan, China, of Novel Coronavirus-Infected Pneumonia. *New England Journal of Medicine*, 382 (13): 1199–1207. DOI: 10.1056/NEJMoa2001316.
- Liu, C., Yang, Y. & Gao, Y. (2020). Viral architecture of SARS-CoV-2 with post-fusion spike revealed by Cryo-EM. *BioRxiv*. Preprint posted online March 5, 2020. DOI: 10.1101/2020.03.02.972927.
- Mykhalchuk, N.O. & Ivashkevych, E.E. (2020). *Ankety vyznachennia uspishnosti profesiinoi diialnosti likariv [Questionnaires for determining the success of the professional activity of Doctors]*. Rivne: Rivne State University of the Humanities. 76 p. [in Ukrainian].

- National Health Commission of the People's Republic of China. Chinese management guideline for COVID-19 (version 6.0). Feb 19, 2020. URL: <http://www.nhc.gov.cn/ztyqj/s7653p/202002/8334a8326dd94d329df351d7da8aefc2/files/b218cfeb1bc54639af227f922bf6b817.pdf> (accessed Feb 19, 2020; in Chinese).
- Phelan, A.L., Katz, R. & Gostin, L.O. (2020). The novel coronavirus originating in Wuhan, China: challenges for global health governance. *JAMA-Journal of the American Medical Association*. Published online Jan 30. DOI: 10.1001/jama.2020.1097.
- Ranieri, V.M., Rubenfeld, G.D. & Thompson, B.T. (2012). Acute respiratory distress syndrome: the Berlin Definition. *JAMA-Journal of the American Medical Association*, 307: 2526–33. Doi: 10.1001/jama.2012.5669.
- Villar, J., Blanco, J. & del Campo, R. (2015). Spanish Initiative for Epidemiology, Stratification & Therapies for ARDS (SIESTA) Network. Assessment of PaO₂/FiO₂ for stratification of patients with moderate and severe acute respiratory distress syndrome. *BMJ Open*, 5 (3). Doi: 10.1136/bmjopen-2014-006812.
- Wang, D., Hu, B. & Hu, C. (2020). Clinical characteristics of 138 hospitalized patients with 2019 novel coronavirus-infected pneumonia in Wuhan, China. *JAMA-Journal of the American Medical Association*. Published online Feb 7. DOI: 10.1001/jama.2020.1585.
- Wang, C., Li, W. & Drabek, D. (2020). A human monoclonal antibody blocking SARS-CoV-2 infection. *BioRxiv*. Preprint posted online March 12, 2020. DOI: 10.1101/2020.03.11.987958.
- Wu, X., Nethery, R.C., Sabath, B.M., Braun, D. & Dominici, F. (2020). Exposure to air pollution and COVID-19 mortality in the United States: a nationwide cross-sectional study. URL: <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.04.05.20054502v2.tab>.
- Wu, Z. & McGoogan, J.M. (2020). Characteristics of and important lessons from the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak in China: summary of a report of 72314 cases from the Chinese Center for Disease Control and Prevention. *JAMA-Journal of the American Medical Association*. Published online February 24, 2020. DOI: 10.1001/jama.2020.2648.
- Yang, Y., Yang, M. & Shen, C. (2020). Evaluating the accuracy of different respiratory specimens in the laboratory diagnosis and monitoring the viral shedding of 2019-nCoV infections. *MedRxiv*. Preprint posted online February 17, 2020. DOI: 10.1101/2020.02.11.20021493.
- Yang, X., Yu, Y. & Xu, J. (2020). Clinical course and outcomes of critically ill patients with SARS-CoV-2 pneumonia in Wuhan, China: a single-centered, retrospective, observational study. *Lancet Respir Med*. Published online Feb 24. URL: [https://doi.org/10.1016/S2213-2600\(20\)30079-5](https://doi.org/10.1016/S2213-2600(20)30079-5).
- Xu, Z., Shi, L., Wang, Y., Zhang, J., Huang, L., Zhang, C., Liu, S., Zhao, P., Liu, H., Zhu, L., Tai, Y., Bai, C., Gao, T., Song, J., Xia, P., Dong, J., Zhao, J. & Wang, F.S. (2020). Pathological findings of COVID-19 associated with acute respiratory distress syndrome. *Lancet Respir Med*. Published online Feb 18. Doi.org/10.1016/S2213-2600(20)30076-X.
- Zou, L., Ruan, F., Huang, M., (2020). SARS-CoV-2 viral load in upper respiratory specimens of infected patients. *New England Journal of Medicine*, 382: 1177-1179. Published online March 19. DOI: 10.1056/NEJMc2001737